

Prawdziwe oblicze „Trzeciej Rzeszy”

Dalsze kulisy „krwawej soboty”

Informacje prasy całego świata

Prasa wszystkich krajów poświęca dużo miejsca krwawym wypadkom niemieckim.

„OGNIA!” — ZAWOLAŁ HITLER.

Berliński korespondent jednego z dzienników polskich opowiada o wizycie w willi Roehma, gdzie jak wiadomo rozegrał się jeden z najkrwawszych dramatów niemieckich.

„Urządzenie kilku pokoiów przedstawia szczytkę, podobną do gruzów, po katastrofie.

Przeprysane drogę resztki mebli: zgnane krzesła, w pokoju stołowym po kilku dniach od tego tragicznego przedświata, dotychczas widać ślady nieukończonych wspaniałych uczty. Kielichy z resztkami szampana, butelki starych win z etykietami piwnic książęcych, klasztornych. Moc drogich owoców.

W sypialnym pokoju — wielki nieporządek. Na ścianie kilka śladów kul. Tu na zakrwawionym łożku skończył swój żywot Heynes. W chwili, gdy kanclerz Hitler wkroczył do tego pokoju, znajdowało się w nim pięć osób. Kanclerz, gdy wszedł do pokoju rozpusty, jak twierdzą nieliczni uczestnicy nocnej wyprawy napowietrznej, spokojnie wskazał na trzech osobników i głośno po podoficersku podał komendę:

— Feuer!!!, [ognia].

Suche strzały „Maszerów” parę okrzyków, plamy krwi na niebieskich ścianach sypialni... Trzy trupy... Dwaj z oszczędzonych strzały zmysły.

Podobno szturmowcy, którzy pilnowali willi kpt. Roehma, zostali aresztowani. W czasie przewożenia do więzienia, kilku z nich usiłowało uciec. Padli trupem od kul karabinowych.

W kilkanaście minut po tym tragicznym zajściu zginął kpt. Roehm — jedyne człowiek z całego otoczenia Hitlera z którym kanclerz był „ty”.

MAJOR BUCH SZEF GRUPY MORDERCÓW.

Szturmowców w willi Roehma zastrzelili osobiście major Buch, szef „komórki G.” (grupy morderców) i był barzo zadowolony ze swego czynu. Wnet potem rozległy się znowu strzały rewolwerowe i jęki. Sprowadzono kilku przywódców i rzucono ich do czekających samochodów. Buch miał mundur ociekający krwią i pod jego wodzą samochody pośpiesznie wróciły do Monachium. Droga z Wiessee do Monachium była obstawiona brunatnymi posterunkami. Około południa słyszano liczne strzały z piwnic Brunatnego Domu. Po południu odebrano od posterunków brunatnych przysięgę, że zachowują tajemnicę i zastąpiono ich posterunkami policji. Szczegóły te potwierdza wydana w Saarbrücken broszura, napisana przez jednego z przywódców brunatnych, — który zdołał się uratować ucieczką.

PRZYJAŃ DYTATORSKA.

Zaczynają nadejść, że Roehm był do ostatnich czasów najszerokościowym przyjacielem Hitlera. Niedawno jak 30 stycznia wystosował Hitler do Roehma następującą list:

„Kiedy powołałem Cię na stanowisko szefa sztabu, S. A. przeżywały ciężki kryzys. Twoja to było w pierwszym rzędzie zasługą, że już po kilku latach S. A. stały się organem politycznym tak silnym, iż umożliwiły mi podjęcie walki o władzę i zwycięskie jej rozstrzygnięcie przez pokonanie ostatecznego marksizmu. Przeto, gdy zbliża się teraz rocznica rewolucji narodowo - socjalistycznej — odczuwam potrzebę, mój kochany Roehmie, wyrażenia Ci wdzięczności za niezapomniane usługi, które oddałeś sprawie narodowego socjalizmu i narodowi niemieckiemu. Niechaj będą dzięki zrzuceniu losu, który pozwolił mi zaliczyć takich jak Ty ludzi do rzędu moich przyjaciół i towarzyszy broni”.

Serdecznie przyjaźni i wdzięczny Twój Adolf Hitler”.

W równie 5 miesięcy później dyktator Niemiec kazał zastrzelić jak psa swego „przyjaciela i towarzysza broni”. „Zrzucenie losu” sprawiły, że go już nie potrzebowali.

255 OSÓB ROZSTRZELANO.

„Daily Telegraph” donosi, iż dotychczas rozstrzelano przy stłumieniu rewolty 255 osób, z czego 122 egzekucje przypadają na Monachium, 73 na Berlin, 54 na Wrocław, 5 Dreźnie i 1 Stuttgart. Ale lista ta nie jest kompletna.

Według „Daily Expressu” b. ministrowi Treviranusowi udało się uciec, znajdując się obecnie w Dorsel w Anglii.

SKONFISKOWANY KOMUNIKAT „MINISTRA GOEBBELSA.

Wedle wiadomości nadesłanych z Berlina, skonfiskowane zostały wszystkie dzienniki niemieckie, które zamieściły urzędową wiadomość ministerium propagandy, podającą liczbę zamordowanych w czasie ostatnich wypadków na około 50 ludzi.

Wiadomość ta została wycofana, ale pisma zdołały już wypuścić na miasto kilka tysięcy egzemplarzy z tą wiadomością.

Prasa wiedeńska dochodzi do wniosku, że komunikaty Goebbelsa poddawane są obecnie ostrej cenzurze.

USUNIĘTO LUDZI DLA KTÓRYCH TAJEMNICA PODPALENIA REICHSTAGU NIE BYŁA... TAJEMNICĄ.

Prasa wiedeńska, podobnie, jak i francuska, wiąże masowe mordy z 30 czerwca ze sprawą podpalenia Reichstagu. Goering wykorzystał podobno rewoltę szturmowców do usunięcia Roehma, Heinasa i Ernsta, którzy doskonale znali tajemnicę podpalenia Reichstagu.

BUNT W OBOZIE KONCENTRACYJNYM W ORANIEBURGU.

W poniedziałek rozszalał się w Berlinie pogłoski, iż w obozie koncentracyjnym w Oranienburgu wybuchł groźny bunt, który stłumiony został przez wydelegowane tam natychmiast oddziały sztabowe. Straż obozu, składająca się ze szturmowców, zachowywała się zupełnie biernie wobec buntowników, którzy zdemolowali doszczętnie wszystkie baki i urządzenia obozu.

W kołach politycznych sądzi, że wiadomość o tym buncie spowodowała przyspieszenie decyzji o reorganizacji straży w obozach koncentracyjnych. Służba strażnicza przeprowadzana będzie przez sztafety ochronne (S. S.), a nie przez oddziały szturmowe (S. A.), jak dotychczas — a wszystkie obozy podległe będą naczelnemu d-oy sztafet ochronnych Himlerowi.

Henryk Mann

Na ulicy

Berlin, plac Norymberski. Fasada jednego z domów pokryta jest od góry do dołu olbrzymim portretem „wodza”. — Każdy przechodzień obowiązkowo podnosi do góry rękę i woła: „Heil Hitler!”

Pewien człowiek prosi drugiego o ogień. Podczas gdy papierosy stykają się z sobą, drugi przechodzień odskakuje.

— Pan opluł moją swastykę!
— Ja? Przeciwnie. Heil Hitler!

— To jest zamaskowany marksizm. Muszę zrobić na pana doniesienie. Do szturmowca: Proszę zabrać z sobą tego człowieka! Opluł swastykę.

Obwiniony: Jestem aryjczykiem i antymarksistą. Koledzy, puście mnie! — Dziś formuje się pochód Frontu pracy. Muszę pójść, jako niemiecki przedsiębiorca, w jednym szeregu z niemieckimi robotnikami!

Szturmowiec: Stać! Swastyka na pierś tego tam człowieka jest wilgotna. — Stwierdzam, że to jest ślina.

Obwiniony: Nie moja!

Widz: A jednak! Ja widziałem.

Drugi widz: Prosił tego pana o ogień specjalnie w tym celu, aby mógł opluć swastykę.

Człowiek z swastyką: Czy nie tak mówiliłem odrazu?

Szturmowiec, do obwinionego: Pójdzie pan ze mną.

Obwiniony krzyczy z trwogą: Nie! Chcę także złożyć zeznania. Noszę sztuczną szczękę, która sama pluje.

Szturmowiec: Pańska szczęką nie mnie nie obchodzi. Za mną!

Chwyta go za ramię.

Obwiniony, w rozpacz: Heil Hitler!

Opluwa swastykę szturmowca.

Szturmowiec: Na gorącym uczynku! Chłopcze, zostaniesz przesłuchany. W naszym oddziale szturmowym.

Aresztowany wydaje jęk, w przecuciu „przesłuchania” przez oddział szturmowy.

Pochód Frontu pracy maszeruje przed wielkim portretem. Jednogłośnie okrzyk: Niech żyje wódz! Przyjaciel robotnika! Niech żyje kanclerz ludowy!

Dobrze odziani panciowie, maszerujący w pochodzie, wołają głośnie i podno-

ROZSTRZELANI PRZEZ „POMYŁKĘ”.

„Reichspost” otrzymuje od wiarogodnej osoby z Niemiec następujące informacje: „Powoli rozjaśniają się tajemnicze mroki krwawej nocy, która szalała w Monachium. Padło więcej ofiar, aniżeli do tej pory przypuszczano. Wśród zamordowanych znajdują się nie tylko przywódcy S. A. lecz także wiele innych wybitnych osobistości, które nie brały najmniejszego nawet udziału w spisku przeciwpaństwowym.

Wśród zamordowanych 30 czerwca b. r. w Monachium znajdował się również znany krytyk muzyczny, stały referent działu muzycznego w gazecie „Muenchener Neueste Nachrichten”, dr. Willi Schmid. Ze strony oficjalnej utrzymuje się, iż zastrzelony on został tylko „przez omyłkę”. Zwiłki jego znalezione strasznie okaleczone.

GEN. HAMMERSTEIN UCIEKŁ DO CZECHOSŁOWACJI.

Były szef dowództwa „Reichswehry” von Hammerstein zbiegł z Niemiec i przebywa obecnie w Czechosłowacji.

JUŻ NIE HEYDEBERK TYLKO ZNOWU KEDZIERZYN.

Przed 6-ma tygodniami podczas specjalnej uroczystości, dokonano zmiany nazwy miasteczka Kedzierzyn na Śląsku Opolskim na „Heydeberk” — na cześć Piotra Heydeberka, szefa S. A. w Opolskiem, który podczas powstania górnośląskiego dokonał wielu okrucieństw wobec ludności polskiej.

Heydeberk, jak wiadomo, został rozstrzelany wraz z Roehmem i innymi wyższymi dowódcami S. A.

W tych dniach, na polecenie władz pruskich usunięto wszędzie z tablic nazwę: Heydeberka, a przywrócono dawną nazwę: Kedzierzyn.

HITLER LOKUJE SVOJE PIENIĄDZE ZAGRANICĄ.

W amerykańskich kołach finansowych obiega pogłoska, że Hitler przekazał do Włoch milion dolarów, które stanowią specjalny fundusz partii narodowo-socjalistycznej.

Marzenia i plany Wilhelma II

Socjalistyczny „Daily Herald” poświęca specjalny artykuł ex-cesarzowi Wilhelmowi, twierdząc, iż ten ostatni bynajmniej nie zrezygnował z marzeń o powrocie na tron niemiecki, po uprzednim wypędzeniu Hitlera, przy pomocy oddanych sobie generałów.

Wilhelm jest prawie pewien, że uda mu się przybyć do Berlina w początku przyszłego roku. Być może najpierw znajdzie się w Niemczech jako osoba najzupełniej prywatna, ale wizyta jego w Niemczech nie ulega żadnej wątpliwości.

Tak mówią w zamku w Doorn.

Rozłam i bunt w Niemczech wywarły w otoczeniu cesarza silne wrażenie i Wilhelm ucieszył się z tego. Informowany stale przez generałów Reichswehry o sytuacji w kraju, cesarz posiada wiadomość, że we wrześniu ma być ogłoszona w Niemczech dyktatura wojskowa.

Dziennik twierdzi, że cesarz Wilhelm nigdy nie utrzymywał osobistego kontaktu z Hitlerem (synowie podobno nawiązali porozumienie bez jego zgody). Wrogi nastrój, panujący między Doorn a „Brunatnym domem”, znalazł swój wyraz w czasie ostatnich imienin cesarza, kiedy to niektórzy oficerowie armii niemieckiej wnieśli toasty na cześć Wilhelma. Spotkała ich za to kara w postaci aresztowania i dymisjonowania niektórych najbardziej gorących zwolenników

monarchii. W zamku Doorn nie zapomniano o tem.

Fakt ten stał się jedną z przyczyn ochłodzenia stosunków Wilhelma z krótkim. Otrzymał on od ojca polecenie zjawienia się w Doorn. Ojciec i syn rozmawiali ze sobą jak dwaj wrogowie, jednak od tej pory króprinc przestał być wac na hitlerowskich zgromadzeniach.

W Doorn nie wierzą, aby Hitler mógł utrzymać się przy władzy w ciągu najbliższej zimy. Gen. Blomberg, minister Reichswehry, oraz oficerowie sztabowi oczekują buntu robotników i wzmożenia wpływów radykalnych. Ażeby tego uniknąć ma być ogłoszona dyktatura wojskowa.

Pierwszym krokiem dyktatury ma być likwidacja kampanii antyżydowskiej. Następnie ma być uzyskana pomoc finansowa ze strony Ameryki.

Sztab „Reichswehry” opracował już podobno dokładny plan likwidacji hitlerizmu. Hitlerowi pozwoli się na ucieczkę do Włoch, von Papen zostanie na swym stanowisku, ażeby przy jego pomocy nawiązać dobre stosunki z Watykanem.

Wilhelm oczekuje zgody na swoje plany ze strony Francji i Anglii. Sądzi on, że żadne państwo nie wystąpi przeciw Niemcom, jeśli Hitler i jego ludzie zostaną ostatecznie odsunięci od wpływu na sprawy państwowe.

Mowa Goebbelsa przeciwko autorom prawdziwych informacji

Minister propagandy Goebbels wygłosił w radio berlińskim przemówienie p. t. „30 czerwiec w oświetleniu zagranicy”. Minister zwracając się do społeczeństwa niemieckiego i zagranicy, wystąpił w bardzo ostrych słowach przeciw informacjom większości korespondentów zagranicznych oraz komentarzom dzienników zagranicznych, nazywając je złośliwym podjudzaniem i historycznym oszczerstwem. „Kampanię — mó-

wał minister — jaką obecnie podjęto, porównać można jedynie z propagandą grozy, prowadzoną w czasie wojny przeciw Niemcom”. Minister zacytował szeregi dzienników francuskich, angielskich i sowieckich zarzucając im rozpowszechnianie kłamliwych informacji o Niemczech, tej metodzie informacji przeciwstawił minister „wytworne, szlachetne i przyzwoite” stanowisko prasy niemieckiej wobec wypadków, rozgrywających się zagranicą, kończąc cytate słowami: „o ile lepszymi ludźmi jesteście, dajcie”. Minister oświadczył z naciskiem, że Rząd niemiecki nie będzie tolerować nadal w Niemczech korespondentów zagranicznych „rozpowszechniających o Niemczech fałszywe informacje”. (PAT)

Prasa angielska ostro atakuje min. Goebbela a za jego przemówienie, skierowane przeciwko przebywającym w Niemczech korespondentom zagranicznym. Dotychczas odebrano w Niemczech debet 3 dziennikom angielskim, mianowicie „Daily Express”, „Daily Telegraph” i „Observer”. Korespondenci angielscy z Berlina donoszą, że odbędzie się specjalne posiedzenie zw. korespondentów zagranicznych, celem zajęcia stanowiska wobec gróźb, skierowanych pod ich adresem przez min. Goebbelsa. (PAT).

Po krwawej rzezi

Omawiając morderstwa i samosądy hitlerowskie, będące konsekwencją rzekomej rewolty Roehma i Sp., ostro i poważnie „TIMES” angielski, organ opinii konserwatywnej, wali prosto z mostu: „Niemcy powróciły do metod średniowiecza, są obecnie w stanie DZIKIEGO BEZPRAWIA i postawiły się same POZA NAWIASEM ŚWIATA CYWILIZOWANEGO”.

Niemniej ogólny, półrządowy „TEMPS” francuski pisał na ten sam temat: „We wszystkich stolicach europejskich panuje przekonanie, iż krwawa luna masakra nie mieckiej musi wywołać KRZYK ZGROZY, w całym świecie cywilizowanym. Istnieją metody postępowania i represje, których SUMIENIE NARODÓW nie potrafi darować nikomu”.

Kapitalistyczny „NEW YORK TIMES”, ustami germanofila senatora - Boraha, z okazji wydarzeń w Hitlerji głosi, że „USTRÓJ OPARTY NA ZBRODNIACH jest wyrobkiem na sprząwujących władzę i zapowiedzią szybkiej ich zagłady”. Organ amerykańskich przemysłowców „JOURNAL OF COMMERCE” uważa, że państwo rządzące się według recepty Hitlera, dostarcza światu niezbitego dowodu, że jest ono tylko KOŁOSEM NA GLINIANYCH nogach”. Głosów prasy radykalno - mieszczańskiej i robotniczej z umysłu na tem miejscu nie przytaczamy.

A coż na to wszyscy — pp. prof. Zieliński, Guttry i Targowski z „Polskiej Unii Intellectualnej”?... Niebawo to jaśniej z tym „odczytem” wyszło — prawda?... Bd.

Przed posiedzeniem Reichstagu

„Wielki porachunek z przeciwnikami”

Zwołanie Reichstagu wywołało żywe poruszenie w szerokich masach społeczeństwa niemieckiego. Prasa podaje wiadomości o ra widocznych miejscach. „Berliner Tageblatt” wskazuje na głębokie przyczyny, które spowodowały, tę decyzję Rządu. Reichstag ma udzielić

aprobaty dla „wielkiego porachunku z przeciwnikami”, ma on wzmocnić podstawy, na których Rząd wznosi dzieło odbudowy!

„Lokal Anzeiger” zwraca uwagę, że w składzie parlamentu zajdą pewne zmiany, będące następstwem wydarzeń z 30 czerwca, oraz ostatecznej ustawy o utracie mandatów. (PAT).

„Żołnierska wierność”

Znamiennym szczegółem dla ustosunkowania się „Reichswehry” do wypadków z dn. 30 czerwca jest rozkaz wewnętrzny, wydany przez jednego z najwyższych oficerów Min. „Reichswehry”, którego mocą wszyscy przydzieleni do ministerium wojskowi, bez różnicy rangi, których łączyły kiedykolwiek stosunki z gen. Schleicherem, zastrzyżeni zostali w dn. 30 czerwca przez 3 dni w gmachu ministerium „Reichswehry”. (PAT).

Honor von Papena

Według informacji z dobrze poinformowanych kół politycznych wicekanclerz von Papen, pozostając na swym stanowisku, nie wykonywa narazie swych funkcji urzędowych. Wicekanclerz von Papen nie brał udziału w ostatnich posiedzeniach gabinetu Rzeszy. Przypuszczać można, że powstrzymując się nadal od pełnienia funkcji wicekanclerza von Papen poświęci się pracy na innym odcinku politycznym, np. sprawie Zagłębia Saary, lub stosunków z Watykanem. (PAT).

Dwa lata bez samorządu

P. Stefan Starzyński

prezydentem komisarycznym Warszawy

Wybory do Rady Miejskiej nie odbędą się tak rychło

Można uważać za ustalone:
1) że wybory do Rady Miejskiej stolicy nie odbędą się w czasie najbliższym;
2) że b. wice-minister Skarbu p. St. Starzyński obejmie funkcję komisarycznego prezydenta Warszawy;
3) że uprawnienia komisarycznego prezydenta zostaną rozszerzone, ewentualnie na niekorzyść uprawnień wojewody grodzkiego.

Wybory byłyby odroczone zarządzeniem p. Prezydenta Rzeczypospolitej aż do... maja roku 1936, t. zn. NA DWA LATA.

KOMUNIKAT AG. PRESS.

Desygnowany na stanowisko komisarycznego prezydenta Warszawy wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego p. Stefan Starzyński, powraca z urlopu

Wpływ z „Pożyczki Narodowej“

Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej komunikuje, że wpływ z subskrypcji „Pożyczki Narodowej“ wyniósł na dzień 6 lipca r. b. kwotę złotych 307.633.742,17.

Stan zaległości w stosunku do ogólnej sumy wpływów, zestawiony na dzień 15 czerwca 1934 r., wyniósł 2,9 proc. (PAT.).

W redakcji „SOCJALISTYCZESKAWG WIESTNIKA“

organu Socjalnej Demokracji rosyjskiej (Paryż XIII, rue Broca 141) można nabyć stare rosyjskie książki, zbiory artykułów, miesięczniki i t. p.

Są pełne komplety miesięczników i różnych innych wydawnictw. Redakcja rozporządza: wydawnictwami z lat 1905 — 1907, wydawnictwami zagranicznymi z okresu przed rewolucją 1917 r.

Zakołopotani zwycięzcy

Z okazji niemniej wspominanego, jak kolosalnego „zwycięstwa“ B. B. W. R. w t. zw. wyborach samorządowych, p. pułk. Sławek, dowódca „zwycięskiego“ stronnictwa, wydał rozkaz dzienny — instrukcję na temat przyszłej gospodarki „zwycięzców“ w samorządach. Obok bardzo racjonalnych, choć może cokolwiek późniejszych, założeń oszczędnościowych, p. pułk. Sławek także daje wskazania:

„Powołując znaczny zastęp nowych ludzi do samorządu, można było przeliczyć (!) co do niektórych osób. Jeżeli gdzie takie pomyłki ujawnią się, nie należy ich ukrywać. Nie trzeba tuszować żadnych niewłaściwości“.

Charakterystyczne, że to samo niemal ostrzeżenie powtórzył na zjeździe „działaczy B. B. W. R.“ p. min. Kościółkowski, który, według relacji półurzędowej „Iskry“, „mawiał o niedawno wypowiedzianych obaw (!) prezesa Sławka na temat niebezpieczeństwa, jakie grozić może ze strony mniej przygotowanych ludzi nowych, którzy weszli do samorządów. Mogą wśród nich znaleźć się i tacy, u których chęć pokazywania co dobrego zrobić potrafią, jest większa, aniżeli znajomość istotnych potrzeb i możliwości...“

„Nowi ludzie“... Zapewne, — wiadomo to przecież powszechnie, że na listach wyborczych „sanacji moralnej“ mógł znaleźć się każdy, kto chciał, i że fałszywie listy te zawierały, prócz nazwisk działaczy z nieprzełiczonych brygad „sanacyjnych“, również nazwiska endeków i chadeków chrześcijańsko-socjalnych i socjalno-chrześcijańskich, sympatyków p. Kulisiewicza i wogóle najrozmaitszych mniej lub więcej sprytnych łowców posad — stanowisk samorządowych. I dlatego rozumiemy dziś doskonale „obawy p. Sławka i współczujemy zażenowanym mimom wczorajszych „triumfatorów“. A to zakołopotanie i ta niepewność są nam większe, że zbyt gwałtowne „ujawnianie pomyłek“ i zbyt gorliwe tępienie „niewłaściwości“ może pozbawić partię rządową w pocie czoła zdobytą... większość w wielu, wielu miastach i miasteczkach. Sytuacja jest istotnie trudna i drażliwa. Co będzie np. jeśli w 32-osobowej Radzie Miejskiej wśród 24 radnych „sanacyjnych“ wypadnie ujawnić — 12 „pomyłek“? Co będzie wtedy?...

za kilka dni. Oczekują, iż już w pierwszych dniach drugiej połowy lipca wice-minister Starzyński obejmie urządowanie na ratuszu.

Zdecydowane odroczenie wyborów do rady miejskiej w Warszawie na 2 lata ma na celu nie tylko reformę ustroju samorządowego stolicy, ale także uporządkowanie gospodarki finansowej miasta i reorganizację przedsiębiorstw miejskich. Zamierzenia w tych dziedzinach

siegną daleko, wobec czego 2-letni okres rządów komisarycznych uważany jest za nieodzowny.

Rada przyboczna, jaka utworzona będzie przy komisarycznym prezydencie, składać się ma z przedstawicieli różnych warstw ludności. Niektóre organizacje zawodowe (BBWR) podjęły już za biegi, aby ich nie pominięto przy mianowaniu rady przybocznej.

Cóż to za „interpretacja“?

Wielu obszarików stara się wymigać od obowiązku niezwalniania z pracy długoletniego robotnika; Związek musi poświęcić wiele czasu, na przeciwdziałanie temu, przyczem należy stwierdzić, że inspektorstwa pracy naogół należycie ustosunkowują się do tych spraw.

Bywają wypadki, że administracja majątku pańskiego zwolni długoletniego robotnika, ale po wyroku Komisji Rozjemczej bez dalszych ceregieli podporządkowuje się przepisom umowy.

Nieustępliwą jest pod tym względem administracja maj. państw. Samborzec pow. Kozińskiego. Zwolniono tam Marcina Korytkę, który przepracował ponad 25 lat. Komisja Rozjemcza uznała zwolnienie to za nieprawne. I teraz rozpoczęło się prawowładne przez wszystkie instancje sądowe, a Prokuratura złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

W skardze tej czytamy, że odośny przepis umowy przewiduje nieusuwalność tylko w razie częściowej lub całkowitej utraty zdolności do pracy, a Korytka pomimo przedstawienia świadectw szpitalnych zdolności do pracy nie utra

cił. Niewiadomo czy się śmiać czy złościć; któryż to robotnik po 25 latach pracy w majątku jest zdolny do pracy w 100 procentach? To też przepis umowy wszyscy zawsze rozumieją, że zwolnienie robotnika po 25 latach pracy może nastąpić tylko za przewinienia natury moralnej. A w danym wypadku robotnik nawet był chory, gdyż miał świadectwa szpitalne.

Drugi zarzut polega na tem, że choć Korytka przepracował 25 lat, ale nie jednym ciągiem, wobec czego może być zwolniony. Też dziwna interpretacja: umowa nie przewiduje obowiązku 25 lat pracy bez przerwy, a więc przerwy w pracy mogą być. Wszystkie orzeczenia Komisji Rozjemczej stałe w takich wypadkach przysądza prawo nieusuwalności, nie wliczając tylko przerw w pracy do wysługi lat.

Rozumiemy, że administrator majątku może się zaciętrzewić, ale zupełnie niezrozumiałe jest stanowisko Prokuratury Generalnej. Wszak jest to sprawa zgóry przegrana, a społecznie kompromitująca.

M. N.

W Stanach Zjednoczonych

Znużenie gen. Johnsona?

W kołach miarodajnych St. Zjednoczonych twierdzą, że kierownik N. I. R. A. gen. Johnson (właściwy kierownik polityki gospodarczej Roosevelta) zwrócił się do prezydenta Roosevelta z prośbą o mianowanie specjalnej komisji, która by przejęła kierownictwo akcją odbudowy gospodarczej kraju. Gen.

Johnson zamierza wycofać się z życia publicznego. Oświadczył on dziennikarzom, że pragnie powrócić do życia prywatnego, lecz pozostanie na stanowisku kierownika N. I. R. A. dopóki prez. Roosevelt nie przyjmie jego prośby o dymisję. (ATE.).

Cały świat w zdarzeniach

Zestawienie depesz i wiadomości radiowych

GANDHI CHCE ZNOWU GŁODO WAC.

„Exchange“ donosi z Kairu, że Gandhi oświadczył, iż zamierza w dniu 7-go sierpnia rozpocząć jednodniowy strajk głodowy na znak protestu przeciwko nieosiągnięciu porozumienia w sprawie pariasów. Będzie to piąty strajk głodowy Gandhiego w ciągu ostatnich 2-ch lat. Mahatma oświadczył korespondentowi, że jest niezadowolony z powodu spadku składki, płaconych na cele ruchu niepodległościowego. Korespondent dodaje, że ruch Gandhiego słabnie i że część prasy hinduskiej występuje w sposób zdecydowany przeciwko Mahatmie. (ATE.).

W dniu 7 sierpnia Gandhi rozpocząć ma „siedmiodniowy post“, jako ekspiację za brutalne traktowanie jednego z przywódców hinduskich w Ajmer. Na pytanie przedstawiciela „Reutersa“ Gandhi oświadczył, iż decyzja jego jest nieodwołalna i doła! na masę nie może pan wpłynąć ani przemówieniami ani słowem pisanym, lecz tylko czemś dla nich zrozumiałym t. j. cierpieniem. Na przyszłość moja linja postępowania kierowana będzie wyłącznie głosem wewnętrznym. (PAT.).

DO STRATOSFERY.

Z Brukseli donoszą, że Max Cosyns oraz jego współpracownicy przygotowują gorączkowo trzeci lot do stratosfery. Gondola balonu została zmontowana, a powłoka balonu jest na ukończeniu. Warunki atmosferyczne są niezwykle pomyślne, tak, że należy spodziewać się szybkiego startu do stratosfery. (ATE.).

POŻARY LASÓW W ANGLII.

Naskutek długotrwałych upałów pożary lasów trwają w Anglii w dalszym ciągu. Akcja ratownicza jest niezwykle trudna.

W pobliżu obozu ćwiczebnego w Aldershot spłonęły znaczne przestrzenie krzaków; 8.000 żołnierzy w maskach gazowych i hełmach stalowych brało udział w gaszeniu pożaru. W akcji ratowniczej brały również udział samoloty. (ATE.).

WYLEWY RZEK W CHINACH.

Z Pekinu donoszą, że spowodowane ulewami deszczów w Chinach północnych i środkowych rzeki wystąpiły z brzegów — zalewając olbrzymie przestrzenie. Wylew rzeki Luang w prowincji Ho-Pei spowodował ogromne szkody. Ruch kolejowy został w wielu miejscach przerwany wskutek podmycia torów. (ATE.).

**

Wskutek powodzi, przerwana została komunikacja kolejowa na linii transsyberyjskiej. Wody zalały obszar położony na zachód od Cichikar i na południe od Charbinu. (PAT.).

PROMIEN ŚMIERCI.

Prasa amerykańska ogłasza w sensacyjnej formie wywiad ze znanym uczonym, wynalazcą „promieni śmierci“, dr. Mikołajem Teslą. W wywiadzie tym stwierdza wynalazca, że udało mu się wytworzyć, przy zastosowaniu prądu elektrycznego o wysokim napięciu, „promienie śmierci“ za pomocą których, przy sprzyjających okolicznościach, można będzie zniszczyć całą armię z odległości 250 mil. Będzie to pewnego rodzaju działo wysyłające zabójcze promienie na wielką odległość. Siła przenikania promieni jest niemal nieograniczona i jedynie najgrubsze pancerze stalowe mogą przed nią zabezpieczyć. Promienie mogą być skierowane na każdy przedmiot, znajdujący się w polu widzenia lunety. Dla wytworzenia „promieni śmierci“ potrzebny jest prąd o napięciu 50 milionów wolt, które u-

Zamiast przeglądu prasy

Napisaliśmy kilka dni temu, że obóz t. zw. narodowy patrzy na rzeczywistość polską przez „różowe okulary“; „Gazeta Warszawska“ odpowiedziała nam w dn. 9 lipca. Argumenty „rzeczowe“ pozostają na uboczu; na pierwszy plan występuje „argument specjalny“:

„Inne grupy nie potrafiły wyzwolić się z pod wpływów, jakie żydzi w drodze pośredniej czy bezpośredniej na nie wywierają i nie umiały ocenić całej doniosłości tego zagadnienia.

Dlatego też patrzą często bardzo na życie i jego fluktuacje przez żydowskie okulary“ (podkr. nasze).

Te „inne grupy“ — to jesteśmy także i my. Cóż o tej całej kombinacji... socjologicznej powiedzieć? Pisał kiedyś o „psychozie antysemityzmu“. Czy można dyskutować z psychozą? — Trzeba by raczej przesłać słowa ubolewania rodzinom, zagłębiać się ponownie w rodowód dwunastu apostołów, polemizować z teorią p. ministra propagandy „Trzeciej Rzeszy“ Goebbelsa, że chrześcijaństwo — to akuratnie „żydowskie okulary“, przez które patrzy na świat ludzkość i t. d., i t. p. Coby

jednak wtedy rzekł ks. kardynał Karkowski?

By tedy zaoszczędzić „Gazecie Warszawskiej“ przykrości, wzruszamy poprostu ramionami. Trudno dyskutować z psychozą.

**

„Kurier Poranny“, z pewnością zupełnie miarodajny, poinformował nas wczoraj, że Rada Główna Zjednoczenia Zawodowego Polskiego „odskoczyła“ od NPR, że pragnie być i „apolityczna“, i „lojalna“, i „rzeczowa“, i wszystko, co chcecie.

Dobrze! dobrze! tych zapewnień o „lojalności“ i o „rzeczowości“ mamy — daleko — wszyscy po uszy. „Czwarta brygada“ w r. 1926, no, jeszcze ujdzie; w r. 1927 — to już p. Car musi coś niecoś na jej korzyść „wyinterpretować“; w r. 1930 — to całkiem nierycersko; a le w r. 1934 — to poprostu niewiadomo, czy śmiać się, czy splunąć. Taką spótną „czwartą brygadą“! „Słuchaj hadko“, jak mawia! nieboszczyk Podbięta. Zupełnie, jak pp. Wysocki i Kurowski w Warszawie. Ar.

Lotnictwo wojskowe Wielkiej Brytanji

Cała wczorajsza prasa poranna Londynu omawia sprawę zwiększenia angielskiej siły powietrznych.

Według „Daily Mail“ i „Daily Telegraph“ kredyty na wzmocnienie lotnictwa wyniosą 60 milionów funtów. Z sumy tej 6 milionów funtów będzie zu-

żyte jeszcze w ciągu bieżącego roku budżetowego. Angielska flota powietrzna będzie powiększona o 600 samolotów. Projektowana jest budowa 10 wielkich samolotów bombowych. Są to jednodopłatowce o bardzo znacznym zasięgu i wielkiej szybkości. (ATE.).

P. T. Krychowski wice-ministrem spraw wewnętrznych

Pan Prezydent Rzeczypospolitej mianował wczoraj wiceministrem spraw wewnętrznych p. Tadeusza Krychowskiego.

go, dotychczasowego dyrektora departamentu karnego w Ministerjum Sprawiedliwości.

21 milionów złotych wynoszą wydatki administracyjne ubezpieczalni

Izba Ubezpieczeń Społecznych opracowała zestawienie dotyczące wydat-

ków administracyjnych ubezpieczalni na wypadek choroby. Według sprawozdań b. Kas Chorych w ub. roku koszt administracji wyniósł 21.153.000 złotych. W pozycji tej wydatki osobowe zajmują cyfrą 18.504.000 złotych. Na płace dyrektorów wydano w ciągu okresu rocznego 764.809 złotych.

Aresztowanie tow. Chudoby

W piątek dnia 6 lipca został aresztowany i osadzony w więzieniu w Poznaniu tow. Chudoba, student 3-go roku prawa, członek T. U. R.-a i poznańskiego komitetu P. P. S. Powód aresztowania — nieznany.

Kwarantanna w Gdyni

Kwarantanna w porcie gdyńskim wyposażona w nowoczesne laboratoria bakteriologiczne otwarta ma być jeszcze w przyszłym miesiącu. Do kwarantanny mają być kierowani pasażerowie statków pasażerskich przybywających do Gdyni w wypadkach gdy zachodzi obawa zalecenia chorób zakaźnych z obcych portów. (PID).

Bohater ek'ny ratunkowej „Czeluski“ w Warszawie

Bawiący w Warszawie słynny lotnik sowiecki Zygmunt Lewoniewski uczestnik ekipy ratunkowej, która ocalała zalogę „Czeluski“ zwiędził w dniu wczorajszym grób swego brata kpt. S. Lewoniewskiego, który zginął w czasie lotu Warszawa — Władywostok.

Pokwitowania

DLA STRAJKUJĄCYCH ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH W WARSZAWIE.

Ewa Dumała zł. 10.
DLA ZARZĄDU GŁ. T. U. R.
A. Morawski w Poznaniu zł. 3.80.

Premjer Rumunji w Paryżu

Wczoraj rano przybył do Paryża premier rumuński Tatarescu w towarzystwie ministra finansów Slavescu. Premiera powitał na dworcu minister spraw zagranicznych Francji Barthou. (ATE.).

Każdy socjalista musi rozpowszechniać prasę robotniczą

Walka robotników budowlanych trwa dalej

Rada Zawodowa Warszawy wzywa Was wszystkich do pomocy dla strajkujących

Dyscyplinarna odpowiedzialność emerytów

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych zawiera przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej emerytów oraz wdów i sierot, otrzymujących zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa.

W razie podstępnej uzyskania wyższego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, winni tego nadużycia emeryci poza odpowiedzialnością karną sądową pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Jako kary dyscyplinarne przewidziane są: kara pieniężna do wysokości 20% 1-miesięcznego uposażenia emerytalnego, zmniejszenie uposażenia emerytalnego od 20—50% najwyżej na okres 3-ich lat, a wreszcie pozbawienie uposażenia emerytalnego na pewien czas lub na zawsze.

Jednocześnie z uprawomocnieniem się orzeczenia w sprawie stałego pozbawienia prawa do emerytury, ukarany traci wszelkie uprawnienia związane z otrzymywaniem zaopatrzenia emerytalnego ze skarbu państwa.

Sieroty nieletnie nie mogą być pociągane do odpowiedzialności dyscyplinarnej, gdyż według kodeksu karnego nie ulegają karze.

Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych powołane są w stosunku do emerytów, którzy przeszli w stan spoczynku ze służby państwowej, komisje dyscyplinarne właściwe dla funkcjonariuszy państwowych, a w stosunku do emerytów państw zaborczych komisje dyscyplinarne przy izbach skarbowych względnie przy Ministerstwie skarbu. (PRESS).

Aresztowanie naczelnika więzienia na Długiej

Wielką sensację wywołała w Warszawie wiadomość o aresztowaniu i osadzeniu w więzieniu długoletniego naczelnika więzienia przy ul. Długiej 52 w Warszawie, Bronisława Chałubko.

Aresztowanie Chałubki nastąpiło po zbadaniu gospodarki więzienia przez dwóch inspektorów ministerstwa sprawiedliwości pp. Pańkiewicza i Rudnickiego. Kontrola wykryła cały szereg nie dokładności i nadużyć. Wraz z Chałubką

aresztowano również i osadzono w więzieniu dwóch jego pomocników. Olszowskiego i Pistowskiego.

Naczelnik Chałubko przez 17 lat pełnił funkcję naczelnika więzienia przy ulicy Długiej. Ostatnio wobec likwidowania więzienia przy ulicy Długiej, Chałubko miał przejść na wyższe stanowisko do departamentu karnego ministerstwa sprawiedliwości.

Dalszy ciąg procesu Ukraińców

W dalszym ciągu procesu przeciwko rzekomym członkom O. U. N., oskarżonym o zamach na konsulat sowiecki we Lwowie, zakończono przesłuchiwanie oskarżonych i przystąpiono do przesłuchania pierwszych świadków.

M. in. zeznawali członkowie grona nauczycielskiego gimnazjum państwowego z ukraińskim językiem wykładowym.

Świadkowie ci znają niemal wszystkie oskarżonych, którzy byli uczniami tego gimnazjum. Oświadczyli, że „pewna część uczniów terroryzowała kolegów, którzy lojalnie odnosili się do państwa polskiego, i tworzyła na terenie gimnazjum bojówkę”.

Rozprawa została odroczonej do jutra. (według PAT-a).

NA BIEŻĄCY SEZON

LETNI

POLECA NAJWIEKSZA HURTOWNIA W POLSCE

M. HOPMAN

NALEWKI 38, tel. 11-55-72

(FRONT, I-sze PIĘTRO)

DUŻY WYBÓR **SUKIEN, PŁASZCZY, KOSTJUMOW, KOMPLETÓW, BLUZEK, SPÓDNIC I SZLAFROKÓW**

CENY B. PRZYSTĘPNE

Niema dnia bez wypadków

Codzie nna kronika Warszawy

POZARY POD MIASTEM

Nocy ub. we wsi Szwabów (pod Żabkami), wynikł pożar w jednej z zagrod. Płomienie szybko rozszerzyły się na sąsiednie zabudowania. Po półtoragodzinnnej akcji straży ogniowej pożar ugasiła. Pastwa pożaru padła 5 domów mieszkalnych i zabudowań gospodarskich.

Nocy ub. wynikł również pożar w Górce Kalwarii. Wskutek wadliwego urządzenia przewodu dymowego, zapalił się dach nad plebanją. Na miejsce przybyło pogotowie III oddziału straży, które pożar ugasiło.

NA POSTERUNKU

Przy zbiegu ul. Zamojskiego, Targowej i Al. Zielenieckiej stanął pomiędzy dwoma jadącymi tramwajami linii „M” i „12” kolporter Aleksander Cyran, lat 20 (Targowa 17). Podawał on pasażerowi przez okno do tramwaju linii „M”, gazetę. Gdy cofnął się, dostał się pod wagon tramwaju linii „12”, doznając poranienia prawej stopy. Lekarz Pogotowia opatrzył Cyrana i przewiózł do szpitala.

SAMOBÓJSTWO Z BRAKU PRACY

Wczoraj w szpitalu św. Rocha zmarł 42-letni Stefan Węgielewski, który otrut się esencją octową. Przyczyna samobójstwa — brak pracy.

WYPADEK PRZY PRACY

Przy ul. Kamionkowskiej 30, w fabryce zakładów elektrotechnicznych sp. akc. „B-cia Borkowskiej”, robotnica, 32-

letnia Katarzyna Dołęga (Strzelecka 26), doznała zmiążdżenia w trybach maszyn, dwóch palców prawej dłoni. Pogotowie przewiozło niebezpieczną do szpitala.

UPADEK Z PAROWOZU

Przy ul. Niemcewicza 32, spadł z parowozu kolejką Grójceckiej, 29-letni Stefan Nowosielski, robotnik kolejowy (Dzielnia 81). Doznał on potłuczenia lewego boku i przedramienia.

NAPAD NA HANDLARZY ULICZNYCH

Przy ul. Zabrańskiej 20 w Targówku, na ulicznych handlarzy: Zyle Wodnickiego (Radzyńska 51) i Chawę Proskowiczową (Radzyńska 15), napadło 3-ich osobników niszcząc sprzedawane owoce lub warzywa. Gdy napadnięci wszczęli alarm, sprawcy pobili ich. Na miejsce przybyło Pogotowie, którego lekarz opatrzył pobitych i przewiózł do domu. — Nadbiegli policjanci zatrzymali trzech napastników, odprowadzając do 24 komis. Są to: Alfred Lafery, Edward Borzym (Rosiańska 6) i Józef Suchecki (Widzewska 19). Po sporządzeniu protokołu, aresztowanych odprowadzono do urzędu śledczego, który prowadzi dalsze dochodzenie.

STUDENTKA humanistyki U. W. Tanio! udziela korepetycji w zakresie szkoły średniej. Specjalność łacina, francuski, polski. Telefon 5-83-07.

Dwie linie elektryczne dla węzła kolejowego w Warszawie

Jak się dowiaduje ag. Press, rozpatrywany jest projekt, aby zelektryfikować węzeł kolejowy w Warszawie zaopatrzonej w prąd przez dwie linie powietrzne, doprowadzające elektryczność z Górnego Śląska i z Mościc. Linia śląska ma być głównym dostawcą prądu dla węzła warszawskiego, linia mościńska zaś stanowić ma zabezpieczenie dostawy prądu na wypadek nieprzewidzianych przeszkód i okoliczności.

Planowane jest, aby elektrownia w Mościcach rozszerzyła zasięg swej działalności na okręg kielecko-radomski. Linia powietrzna do Warszawy byłaby przeprowadzona nie z Mościc, lecz z okręgu radomskiego, co obniżyłoby znacznie koszty budowy.

Z przeprowadzonych linii powietrznych korzystałyby liczne osady i miejscowości, przez co znaczne przestrzenie kraju byłyby pozyskane dla elektryfikacji.

W kołach fachowych wskazują na wielkie koszty, związane z realizacją powyższych projektów i uważają budowę 2 linii powietrznych ze Śląska i z Mościc, za nieusprawiedliwioną gospodarczo w najbliższym czasie. Jak informują agencję Press, istnieją możliwości uzyskania pożyczki zagranicznej na sfinansowanie budowy powietrznych linii elektrycznych do Warszawy. Mówi się o pożyczce na rynku angielskim.

Najwyższe ceny

Na czwartek, 12 b. m., obowiązują następujące najwyższe ceny podstawowych artykułów spożywczych na rynku warszawskim: chleb żytniowy — 30 gr., siłkowy i razowy — 24 gr. za kg., bułki pszenne — 5 gr., jajka świeże — 7 gr. za sztukę, mleko na miarę — 20 gr. za litr, słonina — 1 zł. 90gr., mięso uboju warszawskiego: wołowina — 1 zł. 50 gr., wieprzowina — 1 zł. 60 gr., cielęcina — 1 zł. 75 gr., mięso uboju zamiejscowego: wołowina — 1 zł. 30 gr., cielęcina — 1 zł. 50 gr., masło deserowe II gat. — 2 zł. 30 gr., osetko — 1 zł. 85 gr., wszystko za kg. w sprężu detalicznym.

Kronika organizacyjna

Wykłady na dzielnicach partyjnych na temat:

„O czym nas uczą wypadki w Niemczech”.

Czwartek, 12 lipca r. b. o godz. 7 wiecz.

Koło Tramwajarzy PPS. — Chłodna 30 — tow. Haski.

Annapol — Aleksandrówka — tow. Korol.

Z DZIELNICY PRASKIEJ. W piątek, dnia 13 lipca, o godz. 6 wieczór, odbędzie się zebranie półroczne dla członków partii dzielnic Praskiej przy ul. Brukowej Nr. 35 m. 14.

Komitet Dzielnic wzywa wszystkich członków dzielnicy do bezwzględnego wzięcia udziału w zebraniu.

Wyścigi konne

ZAPISY NA DZIS.

Gon. 1. 1.500 zł. Dyst. 2400 mtr. Hanka. Parlier.

Gon. 2. 1.000 zł. Gonitwa z płotami. Dyst. 2400 mtr. Nurt. Cherie. Oszbag. Prince Galahd. Złota Pantera. Rozmarn II.

Gon. 3. 2.000 zł. Dyst. 1600 mtr. Wicher III. Gubernator. Fibula. Maestro. Torino. Tintoretto. Ingusz. Dola III. Elita. Lidja. Gon. 4. 1.200 zł. Dyst. 2100 mtr. Pellacia. Provill. Jontek. Granica. Royal Majesty. Carmen III.

Gon. 5. 2.500 zł. Dyst. 1600 mtr. Los. Berggeist II. Janczar III. Eclair II. Delfina. Essor.

Gon. 6. 1.600 zł. Dyst. 1600 mtr. Hannavah. Menzalówna. Barka. Nike. Fenicjanka. Kabira. Lucyper. Sekunda. Violetta. Happy End. Kinga B. W.

Gon. 7. 1.800 zł. Dyst. 1600 mtr. Wicher III. Havanita. Surma III. Rzepa. Florencia II. Kabira. Labor. Ircha. Hesperia.

Gon. 8. 1.000 zł. Dyst. 2100 mtr. Fildelfia. Feta. Radames. Goldella II. Jagoda II. Elewator. Great Sport.

TYPY NASZEGO SPRAWOZDAWCY.

1. Hanka.
2. Oszbag, Rozmarn II.
3. Wicher III, Fibula, Torino.
4. Provill, Royal Majesty.
5. Los, Essor.
6. Hannarah, Barka, Happy End.
7. Rzepa, Wicher III, Kabira.
8. Radames, Elewator, Great Sport.

O podział Kredytów z Funduszu Pracy

Rada nadzorcza „Tow. osiedli robotniczych” (T. O. R.) uchwaliła polecić zarządowi wystąpić do Banku Gospodarstwa Krajowego o udzielenie pożyczek na następujące zamierzenia budowlane: 1) Starachowickim zakładom przemysłowym w Starachowicach — 1220.000 zł. na budowę osiedla robotniczego, 2) spółdzielni mieszkaniowej „Nasz Dom” robotników i pracowników państwowej fabryki związków azotowych w Mościcach — 100.000 zł., 3) spółdzielni budowlanej „Kolejowiec” w Toruniu — 180.000 zł. na budowę osiedla w Czerniewicach pod Toruniem, 4) zarządowi m. Poznania — 100.000 zł. na budowę osiedla robotniczego w Naranowiczach, 5) Warszawskiej spółdzielni mieszkaniowej — 480.000 zł. na budowę dwóch domów zbiorowych (blokowych) na Rakowie w Warszawie, 6) dla woj. śląskiego — 1.000.000 zł. na budowę mieszkań robotniczych w Król-

ewskiej Hucie i Katowicach, 7) Tow. przyjaciół Hajnowki w Hajnowce — 100.000 zł. na budowę osiedla dla robotników zatrudnionych w państwowych tartakach, 8) Państwowemu funduszowi drogowemu na budowę osiedli mieszkaniowych dla robotników zatrudnionych w kamieniołomach państwowych w Zagnańsku i w Janowej Dolinie — po 249.000 zł., 9) zarządowi m. Częstochowy — 140.000 zł. na budowę osiedla robotniczego i 10) zarządowi m. Sochaczewa — 100.000 zł., również na budowę takiego osiedla.

Finansowanie wszystkich tych budowli nastąpić ma ze specjalnej lokaty Funduszu Pracy w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na cele te F. P. lokować ma w B. G. K., poczynając od lipca, 400.000 zł. miesięcznie. Kredyty będą wypłacane budującym stopniowo, w miarę postępu robót.

Jadąc za miasto —

nie zapomnij nabyć dzienników i czasopism

Co słychać w Warszawie?

NOWY PARK NA WOLI

W środę nastąpiło otwarcie robót publicznych na przedmieściach Warszawy finansowanych przez Fundusz Pracy. Roboty te zapoczątkowano budową parku na Woli przy zbiegu Wolskiej i Elekcyjnej.

Teren przeznaczony na park obejmuje 6 hektarów. Na terenie tym znajduje się olbrzymia gliniarka, która tylko w części jest zasypana. Na gliniance tej urządzony będzie ogród daljowy, który będzie tarasami. Podług opracowanego przez dział ogrodnictwa planu parku, poza alejami wysadzonymi lipami i głoiami czerwonymi, przewidywane są tereny sportowe (boisko, liczne place do gier ruchomych dla dzieci w wieku szkolnym, dwa ogródki dla małych dzieci, bieżnia, korty, basen etc.), które mają zaspokoić potrzeby mieszkańców Woli.

W przyszłym roku na jesieni nastąpi otwarcie parku, na którym posadzony będzie materiał roślinny, pochodzący ze szkółek miejskich, wartości około 100 tys. zł. Park ma mieć charakter dużego ogrodu Jordankowskiego.

LICZBA TAKSÓWEK MAŁEJE

Na 1 lipca r. b. było w Warszawie zarejestrowanych 2,082 dorożek samochodowych, o 195 mniej, niż w tym samym czasie r. z.

Jak wiadomo, już blisko od dwóch lat liczba dorożek samochodowych b.

powoli lecz systematycznie maleje na rzecz dorożek konnych.

Jest to skutek nadmiernego obciążenia podatkowego pojazdów mechanicznych.

ANGAŻOWANIE ARTYSTÓW NA PRZYSZŁY SEZON

W środę, dyrektor naczelny Towarzystwa krzewienia kultury teatralnej dr. Szymar, odbył dalsze pertraktacje z przeszło 20 artystami, między in. z pp. Smosarską, Brydzińskim, Różyckim. Węgielką i Zniczem. Jak wiadomo, pertraktacje te mają na celu ustalenie warunków, na jakich artyści ci mogliby być zaangażowani przez Towarzystwo. Na ogół na liczbę 100 artystów, którzy mają stanowić zespół połączonych teatrów, do tej pory zaangażowano definitywnie około 20 osób.

MIELIŚMY SŁUSZNOŚĆ

Wprowadzone od 1 czerwca, względnie 1 lipca, znaczne ulgi w taryfie pasażerskiej, obowiązującej na elektrycznych kolejach dojazdowych (Warszawa — Grodzisk i Warszawa — Włochy), okazały się pomyślnymi b. celowymi, gdyż w ciągu ostatnich dwóch miesięcy ruch na tej kolei znacznie wzrósł (o 20 do 40 proc. Przypominamy, że na rzecz tej obniżki prowadziliśmy usilną propagandę).

Magistrat warszawski również lepiej wyszedłby na obniżce cen gazu, taryfy tramwajowej i t. d., ale na upór niema lekarstwa.

Wywiadowcy policji — bandytami

Starszy wywiadowca policji Jan Hann stał jednocześnie na czele szajki bandyckiej, grasującej w okolicy Mysłowic. Wspólnikami jego byli Rubin Jarmus oraz Jakób Rechin, konfidentki policji. Ujęto ich i zdemaskowano po napa-

dzie na handlarzy koni w Modrzejowie.

W Sądzie Okręgowym skazani zostali: Hann na 8 lat więzienia, Jarmus na 5 lat, a Rechin na 4.

W Sądzie Apelacyjnym w Warszawie wyrok ten zatwierdzono.

Lardelli odpowiada za śmierć człowieka

Jan Lardelli osobiście kierował wstawianiem w cukierni swojej przy ulicy Polnej maszyny do mycia naczyń. — Wskutek nieumiejętnego obchodzenia się z blokiem i łańcuchami, które wciągano maszynę waży 500 kg. z podwórzka na pierwsze piętro oraz niezapewnienia pod maszyną poniżej

śmierci Szulim Reinfeld, dostawca węgla do firmy Lardelli.

Jan Lardelli odpowiadał wczoraj przed sądem okręgowym za nieumyślnie spowodowanie niebezpiecznego wypadku. Wdowa po zmiążdżonym wniosła powództwo cywilne w sumie 42 tysiące zł.

Zemsta żony policjanta

Posterunkowy p. p. Adam Nowicki, ojciec dorosłych dzieci miał stałe nieporozumienia z żoną, która podejrzewała go o zdradę.

W czasie jednej z częstych kłótni rodzinnych oblała męża stężonym kwasem siarkowym. Nowicki uległ ciężkiemu poparzeniu twarzy, szyi i bark. Na-

domar doznał uszkodzenia oka.

Wczoraj Nowicka stanęła przed sądem Okręgowym.

Broni się groźbami męża, że porzuci ją i nie będzie dawał pieniędzy na życie. Czemu swego dokonała podrażniona takimi groźbami męża.

Z WZORAJSZEJ GIEŁDY

DOLAR ST. ZJEDN. 5,28.

Dolar złoty 8,9. Rubel złoty 4,63,5. Funt szterling 26,66. Dolarówka 52,50. 3 proc. poz. Budowlana 44,50. 4 proc. poz. Inwestycyjna 67,87.

STAN POGODY wg PIM

W całej Polsce pogoda słoneczna o miejscowym zachmurzeniu i ze skłonnością do burz i przelotnych deszczów. Ciepło. Stabe wiatry.

Fala strajków w Łodzi

Po akcji robotników budowlanych, — już od 18 czerwca strajkują robotnicy przemysłu jedwabniczego, a od 25-go czerwca robotnicy sezonowi. Na znak solidarności ze strajkującymi sezonowcami i jedwabnikami, Okręgowa Komisja Związków Zawodowych postanowiła wezwać ogół robotników Łodzi do jednodniowego strajku protestacyjnego w piątek, dnia 13 lipca r. b., o ile do tego czasu nie zostaną zlikwidowane strajki sezonowców i jedwabników.

(Już trzeci tydzień strajkują robotnicy sezonowi zatrudnieni na robotach miejskich (plantacje, parki, kanalizacja i oddział drogowy) w liczbie około 3.000, jak również robotnicy zatrudnieni u przedsiębiorców prywatnych, w liczbie około 1.500 ludzi.)

Aby czytelników „Robotnika” zapoznać dokładnie z żądaniami sezonowców, podamy kilka ciekawych kwiatów ków jakimi w tym roku obdarzono sezonowców.

P. Komisarz Wojewódzki ustalił zarobki dzienne na robotach sezonowych jak następuje:

robotnica zł. 3,50,
robotnik i mł. praktykant zł. 4,25,
kosiarka zł. 4,75,
pomiarowy i st. praktykant zł. 5,25,
brukarz wykwalifikowany, stolarz i murarz zł. 7.

Kobiety pracują tylko 3 dni, mężczyźni 5 dni w tygodniu.

Zarobki te są niższe o 47 procent od tych, które płacił magistrat socjalistyczny.

Komisarz „polecił” potrącać robotnikom wszelkie składki na ubezpieczenia, które wynoszą:

2,5 proc. na wypadek choroby,
3,3 proc. na „emeryturę”,
2 proc. na „wypadek” braku pracy,
1 proc. na Fundusz Pracy.
Razem 8,8 proc.

Socjalistyczny magistrat opłacał te składki z funduszy własnych.

Komisarz „skasował” urlopy, za które socjalistyczny magistrat wypłacał ekwiwalent w gotówce.

Robotnicy sezonowi domagają się:
1) Zawarcia umowy zbiorowej na warunkach z roku 1928, przy zarobkach niższych o 20 proc. od zarobków ówczesnych.

2) pełnego tygodnia pracy,
3) zapłaty za urlop oraz odpłaty zimowej,
4) polisywania wszelkich składek ubezpieczeniowych przez pracodawcę.
5) niezwalniania delegatów wybranych przez robotników, jak również innych za przekonania polityczne,
6) zatrudnienia wszystkich robotników sezonowych, których dotychczas nie przyjęto ze względów „politycznych”.

Komisarz wojewódzki oświadczył, że niema pieniędzy, że strajk jest „niecelowy”, że robotnicy pracowaliby, tylko „bojówki” ich usuwają z pracy. Dalej pan komisarz oświadczył, że targować się z robotnikami nie myśli, gdyż „urząd” on na Placu Wolności, a nie na Nowomiejskiej (dzielnica handlowa-żydowska).

Tej treści wywiad ukazał się w „Republike”, robotnicy odpowiedzieli na to wybiorem szyb w oknach „usługowej” redakcji.

Kilkakrotnie sezonowcy manifestowali przed Magistratem, jednak zostali „rozproszeni” przez policję. Do starcia

z policją doszło 2 lipca przy zbiegu ul. Żeromskiego i Andrzeja. Pogotowie opatrzyło 5-ciu ciężko rannych robotników, i kilku leżących rannych.

Odbity w dniu 10 b. m. konferencja w Urzędzie wojewódzkim nie dała żadnych pozytywnych rezultatów, gdyż komisarz wojewódzki uzależniał wszystko „od Warszawy”. Narazie zgadza się na podwyżkę płac o... 13 gr. dziennie. Właściwym kierownikiem tej akcji jest Związek Klasowy, za którym stoją solidarnie strajkujące masy sezonowców. Związki ZZZ, Praca i t. p. nie odgrywają żadnej roli.

Jedwabnicy strajkują już 4 tygodnie. Strajk wybuchł dlatego, że Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego wyłożył umowę, chcąc obniżyć płace o 25 do 40 proc. Razem strajkuje około 7.000 ludzi. Akcję tę prowadzi samodzielnie klasowy Związek Włókienniczy.

(W dniu 9 b. m. wybuchł strajk kottolarni (pociszownicy), którzy domagają się zawarcia umowy zbiorowej i honorowania cennika. Strajkuje około 1.500 ludzi.)

Kowal zawinił, a ślusarza powiesili!

Głośnym echem odbiło się w Warszawie zamachowanie ruchu pociągów dn. 22.XII r. z. na stacji Warszawa Główna osobowa, gdzie pociąg odchodził z opóźnieniem do trzech godzin.

Był to dzień przedświąteczny. Wielu podróżnych, a wśród nich i p. Minister Kolei, oczekiwało przy dwudziestostopniowym mrozie na wyruszenie pociągów. Była to karygodna opieszałość, którą zainteresował się p. minister, w następstwie czego wynikiło służbowe dochodzenie, a w końcu dyscyplinarka. W rezultacie ukarano... Boga ducha winnego ustawacza Chmurę (!!).

Chmurę, którego Sąd Dyscyplinarny uznał za największego przestępcę (jakoby był on największym zwierzęciem na stacji Warszawa Główna) skazano na zwolnienie z kolei, w następstwie czego po 27 latach pracy pozabawiono go prawa do emerytury i skazano na skrajną nędzę (!!).

Za braki techniczne, za robienie oszczędności z parowozami, za mróz, który utrudniał pracę przełokowa, za towszy szko odpowiedzialność spadła na najniższego pracownika (!!!). Mamy nadzieję, że p. minister zainteresuje się tą sprawą i poleci cofnięcie krzywdzącego zarządzenia.

Odnalezienie zwłok dr. Filipa w Tatrach

We wtorek po południu zawiadomiono komisarza policji państwowej w Zakopanem, że jeden z górali pasących owce na Hali Gąsienicowej znalazł na t. zw. karczmisku zwłoki mężczyzny w stanie zupełnego rozkładu. W zwłokach tych rozpoznano zaginionego w czasie zademki w dn. 12 lutego b. r. sędziego z Białej dr. Marjana Filipa.

Straszny wypadek na hałdzie

Na jednej z hałd pod Świętociłowicami, wydarzył się w ub. poniedziałek mrozący krew w żyłach wypadek, który pociągnął za sobą śmierć człowieka. 15-letni Alfred Roik wraz z innymi udał się na pobliską hałdę huty „Falvy”, gdzie zamierzali zbierać odpadki żelazne. W pewnej chwili Roik podszedł do dwóch obok siebie leżących olbrzymich głazów szlakowych, z których chciał odbić odpadki żelazne. W tej samej chwili jeden z głazów obsunął się i przycisnął głowę nie szczęśliwego do drugiego głazu.

Głowa Roika została formalnie zmiażdżona. Śmierć nastąpiła oczywiście natychmiast.

Ojciec wytruł gazem sześcioro dzieci poczem popełnił samobójstwo

W nocy z 9 na 10 b. m. 35-letni dozorca pielęgniarz z zakładu psychiatrycznego, Augustyn Studniczy, zam. przy ul. Gliwieckiej, w Rybniku, pozbawił się przy pomocy gazu świetlnego życia, nadto wytruił sześcioro swoich dzieci: 9-letniego syna Alojzego, 7-letniego Eugenjusza, 6-letnią córeczkę Agnieszkę, 4-letniego Adama, 3-letniego Hermana i 1-rocznego Jana.

Stwierdzono, że do kurka, zamykającego gaz w kuchni, przymocowany był wąż, którego koniec był doprowadzony do sypialni przez specjalny otwór w drzwiach. W ten sposób sypialnia przez

otwarcie kurka wypełniona została gazem świetlnym.

Wzany na miejsce lekarz stwierdził u wszystkich wyżej wymienionych ofiar zgon przez zatrucie gazem świetlnym.

Studniczy zdradzał w ostatnim czasie objawy choroby umysłowej. Żona Studnicza, Elżbieta, wyjechała przed kilku dniami z Rybnika do swych krewnych, prawdopodobnie do Lipin w pow. świętochłowickim.

Wiadomość o straszliwym czynie Studnicza rozeszła się szybko po Rybniku wywołując wstrząsające wrażenie.

Co grają w teatrach?

TEATR NARODOWY — gra dziś arcyzabawną komedię Bałuckiego „Klub Kawalerów”.

TEATR LETNI. Dziś komedia Vuipiusa „Zwycięzcy kryzys” z Maszyńskim, Złotem i Lubiejską w rolach głównych.

TEATR NOWY. Dziś komedia „Arleta i zielone pudła” w reż. Z. Ziemińskiego.

TEATR POLSKI. Dziś komedia muzyczna „Szczęście na poddaszu”.

„ROZKOSZNA DZIEWCZYNA” W TEATRZE POLSKIM: „Rozkoszna Dziewczyna” komedia muzyczna Benackiego w opracowaniu Juliana Tuwima, przeznaczona na najbliższą premierę Teatru Polskiego, jest sztuką, która w bieżącym sezonie teatralnym obiegła prawie wszystkie sceny europejskie.

Sprostowanie urzędowe

W związku z zamieszczeniem w Nr. 183 czasopisma „Robotnik” z dnia 28 maja 1934 r. artykułem p. t. „Bratnia pomoc i rodzinne rzędy” na zasadzie art. 21 dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prawowych z dn. 7.II 1919 r. (Dz. Pr. 1919 r. Nr. 14, poz. 186) proszę o zamieszczenie poniższego sprostowania:

Nieprawdą jest, że „gmina dostała się w ręce pana poła Kielaka przez osoby braci Dudzików”, natomiast prawdą jest, że poseł Kielak, jako mieszkaniec gminy Tłuszcz nie może wpływać na gospodarkę Zarządu gminy Międzyzłes.

Nieprawdą jest, że w gminie Międzyzłes funkcje kasjera i buchaltera sprawują dwaj bracia Stanisław i Feliks Dudzikowie, którzy poza tym sprawują funkcje wójta i sekretarza, natomiast prawdą jest, że księgowość w gminie Międzyzłes prowadzi pomocnik sekretarza Jan Przygoda, kasjerem zaś jest wójt gminy Międzyzłes, Feliks Dudzik.

Prawdą jest, że Zarząd gminy Międzyzłes wstrzymał wykonanie uchwały Rady gminnej w sprawie komisji rewizyjnej, lecz Wydział Powiatowy Radzimiński niezwłocznie po otrzymaniu tej wiadomości, już w dniu 17 maja r. b. pismem Nr. II-9 zarządzenie Zarządu gminy, jako pozbawione podstawy prawnej unieważnił, a uchwalony przez Radę Gminną regulamin Komisji rewizyjnej zwrócił dla poprawienia i uzgodnienia go z obowiązującymi przepisami.

Za Komisarza Rządu
(M. Szyszłowicz)
radca.

zanie teatralnym obiegła prawie wszystkie sceny europejskie.

„Rozkoszna Dziewczyna” otrzymała świetną obsadę. Postać tytułową odtworzy Janina Romanówna. Partnerami jej będą: Adolf Dymarski, jako przyjaciel i zwarty wany malarz, oraz Igo Sym, jako przyszły narzeczony i mąż.

TEATR MAŁY z powodu przebudowy sceny zamknięty.

TEATR KAMERALNY. Dziś i codziennie „Kochankowie” Grubińskiego z Grywińską, Brydzińską i Łuszczyńską.

TEATR „HOLLYWOOD” (Stara Banda). Dziś i codziennie rewja p. t.: „Hula Banda”.

TEATR WIELKA REWJA. Dziś rewja inauguracyjna p. t.: „To warto zobaczyć!” pióra Hemara, D-ra Pietraszka i Wiasta.

TEATR DRAMATYCZNY (Hipotechna 8) Dziś „Małżeństwo z Konwenansu”.

TEATR - REWJI „MIGNON”. Dziś rewja p. t. „Góra Adamowicza”.

TEATR KOMEDJI I FARSY NA PRADZE. W ogrodzie „100 pociech”. Dziś komedia w 2-ach aktach p. t. „Gwiazdy ekrany”.

Co usłyszymy w radio?

Czwartek, dnia 12.8.1934.

6.30 „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.35 Muzyka popularna (płyty). 6.38 Gimnastyka. 6.53 Muzyka. 7.05 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka. 7.20 Chwilka pań domu. 7.25 Odczytanie programu. 7.30 Rozmaitości. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hejnał. 12.03 Wiadomości meteorologiczne. 12.05 Przegląd Prasy. 12.10 Fantazje i arje operowe. 12.00 Dziennik południowy. 13.05 Audycja dla dzieci młodszych. 13.20 Koncert muzyki. 14.05 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Utwory na saksofon i banjo solo. 16.30 Koncert Zespołu Mandolinistów. 17.15 Utwory Fr. Lehara. 18.00 „Higiena dziecka” (Odczyt). 18.15 „Dr. Bardamu składa raport Lidze Narodów” (Tr. z Wilna). 19.00 Rozmaitości. 19.10 Program na dzień następny. 19.15 Muzyka lekka (płyty). 19.50 Wiadomości portowe. 20.00 „Myśli wybrane”. 20.02 Przegląd teatralny. 20.12 Muzyka lekka. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Tr. z Gdyni. 21.02 Wiadomości rolnicze. 21.12 Koncert popularny. 22.00 Odczyt p. t. „Wychowanie seksualne dzieci” — wygł. p. T. Męcirkowska. 22.15 Muzyka taneczna (płyty). 23.05 Odczyt w języku angielskim p. t. „Legenda kolei polskiej” — wygł. p. Tadeusz Ordon.

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Cień szczęścia”.
APOLLO: „Csibi” z Fr. Gaał.
ATLANTIC: „Uciekinierzy”.
ANTINEA: „Ję Królewska Mość” i „Klejnoty miłości”.
AMOR: „Dawid Golder” i „Student zebrał”.
AS: „Król areny” i „Miłość bez słów”.
CASINO: „Podwójny program Foca”.
CAPITOL: „Brat diabła” i A. L. 14 zatoneła.

A. L. 14
zatoneła

madge evans
robert montgomery

Flip i Flap
denis king
w komedii
„Brat Diabła”

COLOSSEUM: Mae West jako „Lady Lou” i rewja.
COLOSSEUM MAŁE: „Biały Wódz”.
CORSO: „Świat bez mężczyzny” i rewja.
CRISTAL: „Tom Mix oraz Harold Lloyd”.
FAMA: „Podróż poślubna we troje”.
FILHARMONJA: „Dama od Mexima”.
FORUM: „Poskromiciel” i „Błękitna rapsodia”.
GLORIA: Tajemnica prof. Hangrawa.
HELJOS: „W twoich ramionach”.
KOMETA: „Sobowót” i rewja.
MAJESTIC: „Posażna jedynaczka”.

majestic
nowy świat 43, pocz. 6

MARION DAVIES
jako
„POSAŻNA JEDYNACZKA”

FILM
M-G-M

Arcyucieszne perypetie młodej dziewczyny z MILJONEM w rączkach

LUX: „Sierżant X”.

MEWA: „Niewidzialny człowiek” i „Noc szalu”.
MASKA: „Chanda” i „Na Sybir”.
MIEJSKI: „Pilnuj swego męża” i „Dziś żyjemy”.

KINOTEATR **MIEJSKI**
Pocz. seansów godz. 5.30, 8, 9.50
PODWOJNY PROGRAM
Merle Dressler, Wallace Berry
w emocyjnym filmie
PILNUJ SWEGO MĘŻA (pierwszy ekran)
Jean Crawford
DZIŚ ŻYJEMY (wznowienie)
Co SRODA zmienia aktualności **PARAMOUNT**
Ceny miejsc: 50 gr., 85 gr., 1 zł. 05 gr.

NOWY SPLENDID: „Miraże szczęścia i rewja”.
NOWA TOMBOLA: „Symfonia życia” i „Rozkoszna przygoda”.
PRASKIE OKO: „Braterstwo ludów” i „Król to ja”.
PROMIEN: „Pat i Patachon, jako ogrodnicy”.
PAN: „W 80 minut dookoła świata” z Douglas Fairbanks.

PAN
Junackie i niesłychane przygody ulubieńca całego świata
N. Świat 40
pocz. 4
DOUGLASA FAIRBANKSA
w filmie **W 80 MINUT NAOKOŁO ŚWIATA**

PRAGA: „Maharadża Rampuru” i „Obiad o osiem”.
PETIT TRIANON: „Prywatne życie Henryka VIII” i „Miłość bez słów”.
RIVIERA: „Miłość na rozkaz” i „Flip i Flap robią karierę”.
ROXY: „Zemsta gen. Yen” i „Jak zdoła być mężczyzną”.
SOKÓŁ: „Złoty książę” z Ramonem Novarro.
STYLOWY: „Złe kochana”.
HON: „Jaką mnie pragniesz” i „Flip i Flap”.
UCIECHA: „King Kong”.
UNJA: „Hrabia Zarow” i „Żona na jedną noc”.
VARIETE KINO (Cyrk). Rewja „Raz, a dobrze!” i film.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Sport robotniczy

URLOP SPEDZĄC NAD MORZEM ALBO W GÓRACH. Związek Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych organizuje w najbliższym czasie następujące obozy letnie.

dla przodowników lekkiej atletyki i gier sportowych od 15 do 30 lipca w Buczowie (góry Bieszczady);

kurs dla instruktorów i kierowników piłki nożnej od 15 do 30 lipca w Gdyni; ćwiczenia praktyczne prowadzić będzie p. Społda;

Obozy kobiece.

Górski turystyczny od 15 do 30 lipca w Zakopanem;

dla przodowniczek gier sportowych od 15 do 30 lipca — Wielka Wieś — Hallerowo;

dla starszych organizatorek (wypoczynkowy) od 15 do 30 lipca — Wielka Wieś — Hallerowo;

ośrodek dziecięcy od 15 do 30 lipca — Wielka Wieś — Hallerowo;

Obozy wodne mieszane.

Obóz kajakowy. Spływ 317 km. od 1 do 10 sierpnia — Koniecpol — Warszawa (Piłca i Wisła);

SPOTKANIE KRAKÓW — WARSZAWA. W dniu 29 lipca r. b. odbędzie się w Krakowie mecz piłki nożnej robotniczych reprezentacji Warszawy i Krakowa.

Piłka nożna

PRZED ROZGRYWKAMI PIŁKARSKIMI O WEJŚCIE DO LIGI. Rozgrywki o wejście do Ligi rozpoczną się około 15 sierpnia. Będą one rozgrywane w następujących grupach: Warszawa (PWATT lub Skra), Łódź (LTSG lub Union) Pomorze (Gryf) Poznań (Legia).

II grupa Kraków (Grzegorzce) Śląsk (Naprzód lub Śląsk) Kielce (Unia Sosnowiec, Brygada Częstochowa, lub RKS. Radom).

III grupa Brześć, Białystok i Wilno.

IV grupa Lwów (Resovia lub Czarni), (Lublin) 7 pp. lub Unia) Wołyń i Stanisławów.

Tenis

REPREZENTACJI POLSKI NA MECZ TENISOWY Z BELGIJĄ. Polski Związek Tenisowy komunikuje nam, że do reprezentacji Polski na mecz tenisowy z Belgią w pierwszym rundzie o puchar Davisa wyznaczono: Hebdla, Jerzy Stolarow, Tarłowski i Ignacy Tłoczyński.

ZARZĄD PZLT. WYJAŚNIA... Zarząd Polskiego Zw. Lawn-Tenisowego prosi nas o zamieszczenie następującego komunikatu:

„Zarząd PZLT. na posiedzeniu w dniu 9 lipca b. r. wobec zgłoszonej dymisji przez kapitana sportowego i dwóch członków Komisji Sportowej — wyraził im za-

ufanie i zwrócił się do nich z prośbą o cofnięcie dymisji. Tegoż dnia na posiedzeniu Komisji Sportowej PZLT kapitan związkowy przed udaniem się na urlop powierzył zastępstwo swoich funkcji członkowi Komisji Sportowej p. Szulciewiczowi.

Sprawa ta, jak się dowiadujemy wynika z tego, że Hebdla, Tłoczyński i Witman zażądali ustąpienia kapitana związkowego PZLT. oddzielił tym graczom nagany, bojąc się ostrzejszych represyj a kpt. udał się na urlop.

Sporty wodne

W NIEDZIELE KAJAKOWE MISTRZOSTWA POLSKI. W nadchodzącą niedzielę, 15 b. m., odbędzie się na Wiśle pod Warszawą doroczne kajakowe mistrzostwa Polski.

Regaty organizuje Wojsk. Klub Wioślarski Żolibórz. Na przystani tego Klubu będzie meta. W programie biegi na kajakach i składkach na dwóch dystansach 1000 mtr. (start przy moście Kierbedzia) i na 10.000 mtr. — start w Wilanowie.

Początek zawodów o godz. 15-tej.

O MISTRZOSTWO POLSKI W PIŁCE WODNEJ. W nadchodzącą sobotę 14 b. m., o godz. 17 na letniej pływalni AZS w parku im. Paderewskiego, odbędzie się mecz o mistrzostwo Polski w piłce wodnej pomiędzy krakowską Makkabi a warszawskim AZS.

Jak słyszymy przez radio?

Każdy słuchacz muzyki radiowej zdaje sobie doskonale sprawę z tego, że muzyka w radio brzmi „jakos inaczej” aniżeli ta, którą możemy usłyszeć w domu, czy na sali koncertowej. Ta inność absorbowała nas dość silnie w pierwszym stadium naszego „złknięcia” z radiem, może nawet przeszkadzała w pewnym stopniu w estetycznym doznawaniu muzyki. Z czasem, nauczyliśmy się jednak eliminować wszelkie wrażenia uboczne, aby równie bezpośrednio przeżywać muzykę w radio, jak wszelką inną.

Najważniejszy problem, który tu się wyłonił, możemy zamknąć w następującym pytaniu: Jakże są i na czym polegają różnice w słuchaniu muzyki przez radio i bezpośrednio? Różnice te spowodowała psychologia muzyki do trzech momentów natury akustycznej, fizjologicznej i czysto psychicznej.

RADJO MODYFIKUJE BARWY DŹWIĘKU.

Już sam dźwięk, elementarny materiał muzyki ulega w transmisji radiowej dość silnym zmianom. Wprawdzie najważniejsza jego właściwość, wysokość dźwięku nie podlega tu modyfikacjom, natomiast barwa i siła dość znacznie się zmieniają. Barwa dźwięku, zależy od szeregu bardzo cicho brzmiących i wysokich tonów, które, napozór niesłyszalne, występują jednak w każdym dźwięku i składają się na jego brzmienie. Najmniejsze przesunięcie w tym szeregu pociąga za sobą natychmiast zmianę barwy brzmienia. Otóż w transmisji radiowej gubi się, zmienia na drodze między stacją nadawczą, a uchem słuchacza szeregi tych tonów ubocznych (t. zw. alikwotów). Jedne samorzutnie zniszczają się, inne wzmacniają, inne znów zupełnie nowe dołączają się do pierwotnego szeregu.

Membrana mikrofonu odbiorczego tuba głośnika, membrany słuchawek, a przede wszystkim aparatura pośrednicząca między nimi — to wszystko posiada swój silny, modyfikujący wpływ na charakter brzmienia. Skutkiem tego zanika w muzyce orkiestrowej w radio szereg subtelności instrumentacyjnych, barwy instrumentów upodabniają się do siebie, dźwięki skrzypiec nabierają barwy fletu, a nawet i instrumenty solowe nabierają odmiennego charakteru brzmienia (np. fortepian).

Także i siła dźwięku musi w radio zmienić swe normalne proporcje. Stosunek dźwięków najciszych do najgłośniejszych jest w pełnej orkiestrze symfonicznej jak jeden do miliona w radio — jak wykazały pomiary — tylko jak jeden do dziesięciu tysięcy. Zachowanie normalnych stosunków dynamicznych w tych warunkach akustycznych, jakie tworzy prywatny pokój słuchacza radio wego, prowadziłoby z konieczności do wrażeń zupełnie nieestetycznych. Jedynie dynamika utworów solistycznych może w przybliżeniu zachować swe oryginalne proporcje.

Te modyfikacje w barwie i dynamice

dźwięku są właśnie podstawą najważniejszych akustycznych właściwości muzyki radiowej, różniących ją od normalnej.

RADJO ZMIENIA NASTAWIENIE PSYCHICZNE SŁUCHACZA.

Również i fizjologia słyszenia ulega w radio pewnym zmianom, w porównaniu ze słyszeniem normalnym. Człowiek odbiera podnietę słuchową stale przy pomocy obu uszu. Każde ucho odbiera podnietę minimalnie różną w swym nasileniu i w czasie.

Jeśli dochodzi nas głos z prawej strony, to dlatego tylko możemy określić kierunek, z którego głos płynie, że prawe ucho otrzymało podnietę o jakiś ułamek sekundy wcześniej od lewego i że podnietą tą jest nieco silniejsza, w porównaniu z podnietą, którą otrzymało ucho drugie. W radio, aparat przewodzi tylko jedną falą, rozszczepia ją na obie słuchawki i obu uszom słuchacza podaje podnietę identyczną w swym nasileniu i czasie. Słuchanie przez radio jest analogiczne do tego, jak gdybyśmy słuchali tylko jednym uchem. Stąd właśnie pochodzi pewna płaskość muzyki w radio w porównaniu z rzeczywistością.

Ugodnienie warunków transmisji z warunkami naturalnego słyszenia jest bardzo trudne i kosztowne. Wymagałoby bowiem transmitowania dźwięków, z osobna dla prawej i lewej słuchawki odbiorcy. Aby w pewnym stopniu zrekonstruować plastyczność muzyki, zwłaszcza większych zespołów, stosowany jest odbiór przez kilka mikrofonów równocześnie. Mimo to stosunki stereofoniczne, t. j. warunki przestrzenno-słuchowe są tu w silnej mierze zmienione. Pod tym względem głośnik zbliża się bardziej do rzeczywistości.

Oprócz tych momentów dołącza się do percepcji muzyki radiowej szereg zjawisk czysto psychicznej natury, które obce są normalnemu słuchaniu muzyki. Jednym z najbliższych działających tu czynników jest jednak pewne rozszczępienie poczucia przestrzennego, które dopiero po dłuższym osłuchaniu się z radiem zanika. Człowiek posiada zawsze pewne poczucie miejsca, przestrzeni, w której się znajduje, a zdobywa je dzięki wyobrażeniom wzrokowym, dotykowym, węchowym i t. p. Radiosłuchacz posiada z drugiej strony potrzebę orientacji w tej przestrzeni, z której płyną dźwięki, w której znajduje się wykonawca, to też stara się uścisnąć w fantazji własnej przeniesienie się do miejsca, w którym w tej chwili słyszana muzyka rzeczywistości powstaje i rozlega się. Skutkiem tej tendencji powstaje w nim pewna dwoistość poczucia przestrzennego, która u osób bardziej wrażliwych wywołuje niekiedy nawet zawroty głowy.

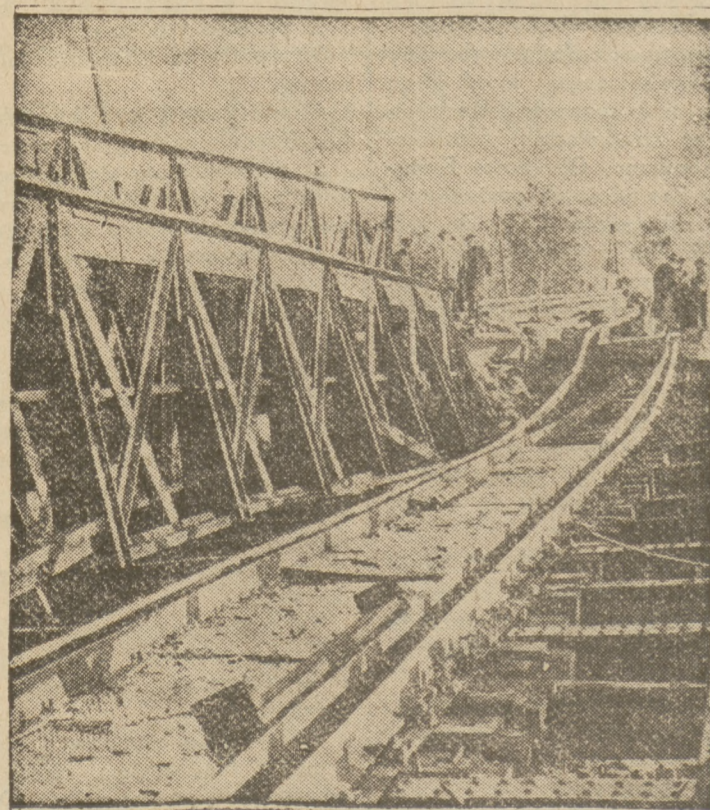
Inną ważniejszą psychiczną różnicą w słuchaniu muzyki bezpośrednio i przez radio jest brak kontaktu wzrokowego pomiędzy słuchaczem a wykonawcą. Każdy wyczyn artystyczny wymaga bezpośredniego oddziaływania wyko-

nawcy na słuchacza. W radio wsuwa się między nich martwe ogniwo pośrednie, maszyna, uniemożliwiająca bezpośrednią styczność człowieka z człowiekiem, przecinająca ową falę psychofizycznej energii, która płynie z artysty na publiczność i odwrotnie, od publiczności na wykonawcę. Wpływa to na bardziej abstrakcyjny, niesobisty sposób przeżywania muzyki przez słuchacza, a także i na sam sposób wykonania artysty.

Jeśli zebrać wszystkie elementy, składowe się naturalne słuchanie muzyki i zestawie je ze słuchaniem przez radio, okazałoby się, że większość ich podlega tu silnym modyfikacjom.

Na normalne słuchanie składa się: dzieło sztuki, jednolite poczucie przestrzeni, naocznie dany wykonawca, instrument jako źródło dźwięku, otoczenie sali koncertowej, percepcja wrażeń słuchowych i uczucia estetyczne. Na słuchanie natomiast radia składają się następujące elementy: dzieło sztuki, rozdwojenie poczucia przestrzennego, fantazyjny lub pamięciowy obraz wykonawcy, maszyna jako źródło dźwięku, otoczenie domowe, percepcja wrażeń wraz ich porównywaniem oraz uczucie estetyczne.

Nowy zamach bombowy w Austrii

Niedaleko Wiednia zamach bombowy zniszczył wiadukt kolejowy.

Wypadki z elektrycznością

Niedawno zdarzył się wypadek śmiertelnego porażenia prądem dwóch robotników: ciężkiego poparzenia trzeciego robotnika w pobliżu fabryki blachy cynkowej w Kostuchnej pod Piotrowicami śl. (pow. Pszczyński).

Wypadek ten spowodował przewrócenie się słupa żelaznego na przewody prądu o wysokim napięciu.

Z danych statystycznych Zakładów Ubezpieczenia wynika, że na terenie Polski zdarza się corocznie około 95 wypadków ciężkiego porażenia prądem przy pracy, z których 40, czyli prawie połowa, wypadków śmiertelnych.

Ostatnio przeprowadzone badania wykazały, że wypadki porażenia prądem wysokiego napięcia są stosunkowo rzadsze od wypadków porażenia prądem niskiego napięcia; pierwszych jest około 30 proc., drugich zaś około 70 proc. ogółem liczby wypadków.

Najczęściej zdarzają się wypadki porażenia przy przewodach napowietrznych (35 proc.), z których 75 proc. kończy się śmiercią; drugie miejsce zajmują wypadki przy urządzeniach rozdzielczych i przełącznikach (13 proc.); trzecie miejsce — przy lampach (11 proc.).

W przeciwieństwie do innych dziedzin techniki, zaniedbanych pod względem bezpieczeństwa pracy, w dziedzinie elektrotechniki sprawą bezpieczeństwa zajmuje się od szeregu lat Stowarzyszenie Elektryków Polskich. Stowarzyszenie — przy pomocy szeroko rozbudowanego

aparatu specjalnych komisji — opracowuje Polskie Normy w zakresie konstrukcji maszyn i przyrządów elektrycznych oraz instalacji elektrycznych; normy te uwzględniają przedewszystkiem postulaty bezpieczeństwa pracy.

Pozatem Stowarzyszenie opracowuje specjalne przepisy w sprawie budowy i ruchu oraz bezpieczeństwa urządzeń elektrycznych.

TYŁKO SZYBKA POMOC RATUJE RAZONYCH ELEKTRYCZNOŚCIĄ.

Szybka i fachowa pomoc lekarska w nieszczęśliwych wypadkach przy pracy ma doniosłe znaczenie w zwalczaniu następstw wypadków. Nawet drobne uszkodzenia mogą mieć poważne następstwa, jeśli od razu nie zostały należycie opatrzone.

Tem większe znaczenie ma pierwsza pomoc w wypadkach ciężkich, np. w porażeniach elektrycznością. Lekarz angielski Wills Maclochlan zestawiał 600 wypadków porażenia elektrycznością, z których część zakończyła się śmiercią. Z analizy przebiegu tych wypadków wynika, że los porażonego zależy nie tylko od napięcia prądu, czasu jego działania na człowieka, ale i od szybkości akcji ratunkowej. Gdy zabiegi ratunkowe stosowano późno, porażeni przeważnie ginęli; natomiast nawet w ciężkich wypadkach porażenia prądem elektrycznym, jeśli natychmiast zastosowano sztuczne oddychanie, jeśli był pod ręką aparat tlenowy, strzy-

kawka, środki cucące i jeśli porażonym zajęła się osoba wykwalifikowana w ratownictwie, udawało się przywrócić mu życie.

Dowodzi to raz jeszcze, że każdy warsztat pracy, w którym są instalacje elektryczne, powinien rozporządzać niezbędnymi przyrządami i środkami ratowniczymi oraz osobą wykwalifikowaną w niesieniu pierwszej pomocy porażonym. W mniejszych zakładach może to być ktoś z personelu pracującego, w większych osoba fachowa. Oprócz tego wszyscy pracownicy powinni być pouczeni, jak należy zachować się, aby uniknąć porażenia i jak udzielić pierwszej pomocy porażonemu. W miejscach niebezpiecznych powinny wisieć tablice ostrzegawcze.

DROBNE OGŁOSZENIA

TAPCZANY higieniczne, automatyczne, patentowane 3722. Komplety z 50 oraz nowoczesne wyroby tapicerskie. Warunki dogodne. (Dawniej Wytłórnia, Twarda 5. Twarda 3)

„MIESZKANIA TANIE” jedno, dwuizbowe na własność i do wynajęcia, ul. k. Janusza 72. Spłaty miesięczne 28 względnie 47 zł. Informacje w Administracji lub w Inspekcji Handlowej. Zarządu Miejskiego, Koszykowa 9, tel. 8-24-07.

Przepisywanie, powielanie estetycznie. tania. Edmund Baum, Al. Jerozolimskie 25, tel. 9-80-87.

Beverley Nichols

DZWON NA TRWOGĘ

Z upoważnienia autora przełożyła z angielskiego

Wacława Komarnicka

Uprzedzałem, że będzie to długi rozdział. Ale przekroczył on już nawet projektowane rozmiary. Nie trzeba go tedy więcej przedłużać.

Uznam jednakże, że nie napisałem go na próżno, jeżeli zdołałem przekonać chociażby jednego czytelnika. Propagowany bowiem przeze mnie przewrót w międzynarodowym sposobie myślenia musi się przecie w każdym państwie od kogoś zacząć. A może pan właśnie będzie tą pierwszą osobą?

ROZDZIAŁ XV.

List do młodzieńca.

Drogi Janie!

Piszesz do mnie, że po spędzeniu roku w kolonjach ojciec Twój wraca na przyszły tydzień do domu i że jest na Ciebie „strasznie oburzony”, słyszał bowiem, iż w Oksfordzie głosowałeś za słynną rezolucją... „że Dom ten nigdy i w żadnych okolicznościach nie będzie walczył za Króla i Ojczyznę”.

Cytujesz jego słowa, „jeżeli tego was uczył w Oks-

fordzie, to powinieneś już raczej rzucić uniwersytet i pojechać wprost do Brytańskiej Afryki Wschodniej, aby nabrać choć trochę rozumu”. Trapi Cię, oczywiście, to ultimatum. Kochasz bardzo swego ojca. Jesteś też bardzo przywiązany do Oksfordu i zdaje mi się, że masz wszelkie szanse na zdobycie pierwszego odznaczenia przy końcu następnego semestru. Podczas owego głosowania oddałeś jednak swój głos z całą świadomością tego, co robisz. Nie był to bynajmniej żartobliwy gest. „Odczuwam tę sprawę zbyt głęboko, abym dał się zmusić do odwołania tego, co zrobiłem”, piszesz mi. I dodajesz: „ale bardzo mi potrzeba moralnego poparcia. Wiesz, jaka jest moja rodzina, jak wszyscy pełni są konwenansów... jak potrafią zgnać człowieka, aż wreszcie chciałoby się głośno krzyknąć”. Kończysz gorącą prośbą, abym przysłał Ci „coś w rodzaju kieszonkowej mowy obronnej, której każdy młody syn, pragnący za wszelką cenę pokoju, mógłby się nauczyć na pamięć i posługiwać się w chwilach, gdy rodzice zaczynają mu dokuczać”.

Nie wiem, czy potrafię tego dokonać. Gdy przeczytasz tę książkę, zrozumiesz, że chociaż w teorii pragnę pokoju za wszelką cenę, to jednak nie jestem zupełnie pewien, czy teoria ta zdoła wytrzymać próbę życia. Nie powinienem wszakże zaczynać od negacji. Niema potrzeby. Zbyt wielu rzeczy pozytywnych musi dowiedzieć się Twój ojciec we własnym swym interesie.

Pomówimy przedewszystkiem o tej uchwale. Chociaż jestem skrajnym pacyfistą, to jednak, gdybym był przewodniczącym zebrania, nie wysunąłbym owej rezolucji. Uważam, że obraża ona człowieka, którego naród angielski otacza zastrzeżeniem miłości... człowieka, który sam wiele zdziałał dla sprawy pokoju. Sformułowałbym ją tak:

„Dom ten nie będzie walczył za żadnego kierownika państwa, ani za Ojczyznę”.

Taka rezolucja byłaby niemiernie trafna, lecz nie dośkonaby w tak niemiły sposób opinii publicznej.

Jakbym głosował? Nie wiem. Doszedłem w końcu do wniosku, że w pewnych warunkach mógłbym walczyć o międzynarodową sprawę w szeregach armii międzynarodowej, pod rozkazami dowódcy, wyznaczonego przez Ligę Narodów. Brzmi to bardzo śmiesznie i jeżeli Twój przyjaciel z Klubu Torysów dowiedzą się o tem, zdołają napisać na ten temat niejedną czarującą parodię. Śliczne epigramaty i wierszyki o mniem, gdy formuje czwórkę w Genewie i słucham komendy „na lewo zwrot”, wygłaszanej kiejską francuszczyzną. O tak... daję im obfity materiał do satyry. Nie potrafią zużytkować go w sposób tak zabawny, jak ja bym to zrobił, ani nie wykorzystają tak subtelnie zawartego w nim boskiego komizmu. Ale mimo to robią to całkiem dobrze. Jest to doskonały pomysł dla każdego, kto ma poczucie satyry.

(D. c. n.)

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio szpaltowy, układ zwyczajnych 10-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: STANISŁAW NIEMYSKI

Oddito w Drukarni Spółki Nakładowo-Wydawniczej „Robotnik”, Warecka 7.

Wydawca: RADA NACZELNA P. P. S.